

# 110. Perjantaina 19 päivänä syyskuuta 1997

kello 13

## Päiväjärjestys

### Ilmoituksia

#### Toinen käsittely

1) Hallituksen esitys kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleis-sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ..... 3732

Hallituksen esitys 107/1997 vp  
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 13/1997 vp

2) Hallituksen esitys Ukrainan kanssa kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ..... 3738

Hallituksen esitys 95/1997 vp  
Liikennevaliokunnan mietintö 7/1997 vp

3) Hallituksen esitys laiksi opintotukilain muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 66/1997 vp  
Sivistysvaliokunnan mietintö 12/1997 vp

4) Hallituksen esitys laeiksi merityöaikalain ja työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annetun lain muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 96/1997 vp  
Työasiainvaliokunnan mietintö 11/1997 vp

#### Ensimmäinen käsittely

5) Hallituksen esitys laiksi asuntokauppalain muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 58/1997 vp  
Ympäristövaliokunnan mietintö 7/1997 vp

## Lähetekeskustelu

6) Lakialoite laiksi kotikuntalain 7 §:n muuttamisesta ..... 3739

Lakialoite 79/1997 vp (Markku Pohjola /sd ym.)

7) Lakialoite laiksi kansaneläkelain 23 §:n muuttamisesta ..... 3741

Lakialoite 83/1997 vp (Esa Lahtela /sd ym.)

8) Lakialoite laiksi sotilasvammalain soveltamisalan laajentamisesta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta ..... ”

Lakialoite 88/1997 vp (Pentti Tiusanen /vas ym.)

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi toinen varapuhemies Törnqvist sekä edustajat Alaranta, Andersson J., Elo, Heinonen, Huuhtanen, Ihamäki, Karhunen, Knaapi, Kuisma, Kääriäinen, Lapintie, Löv, Niinistö, Olin, Pekkarinen, Peltomo, Puhjo, Rajamäki, Rantanen, Roos, Soininvaara, Takkula, Tiilikainen, Vehkaoja, Viljamaa ja Wideroos.

## Ilmoitusasiat:

### Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä virkatehtävien vuoksi edustajat Heinonen, Huuhtanen, Ihamäki, Knaapi, Löv, Peltomo, Puhjo, Rajamäki, Takkula, Törnqvist ja Vehka-

oja sekä yksityisasioiden vuoksi edustajat J. Andersson, Kuisma, Kääriäinen, Pekkarinen ja Soininvaara.

### Uudet hallituksen esitykset

**Puhemies:** Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot 117, 118 ja 120—125.

### Kirjalliset kysymykset

**Puhemies:** Ilmoitetaan, että eduskunnalle ovat, puhemiehelle osoitettuina, saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 761—763 sekä 766. Nämä kysymykset vastauksineen on nyt jaettu edustajille.

### Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

#### 1) Hallituksen esitys kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan puiteyleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys 107/1997 vp  
Ulkoasiainvaliokunnan mietintö 13/1997 vp

**Puhemies:** Käsittelyn pohjana on ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 13. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsitteilyyn.

#### Yleiskeskustelu:

**Ed. Aaltonen:** Arvoisa puhemies! Tästä asiasta on eilen jo täällä käyty laaja keskustelu. Haluan oikeastaan lisäyksenä vain kiinnittää huomiota siihen hallituksen esityksen kohtaan, jossa todetaan, etteivät esimerkiksi ns. uudet, hiljattain maahan muuttaneet vähemmistöt kuulu sopimuksen soveltamisalaan. Vähemmistöjen jako perinteisiin ja uusiin vähemmistöihin ei yleisenä lähtökohtana ole paras mahdollinen, mutta nyt käsiteltävänä olevan sopimuksen tarkoituksen huomioon ottaen olemme valiokunnassa katsooneet sen perustelluksi.

Vähemmistöjen sisällä ei erottelua uusiin ja vanhoihin vähemmistön jäseniin pidetä yhtä tarpeellisenä. Valiokuntakäsittelyn aikana on käy-

nyt esimerkiksi ilmi, että Suomen venäjänkielisen väestön foorumin toiminnassa eivät ole mukana vain ns. vanhavanäläiset, vaan toiminnassa ovat tiiviisti mukana myös hiljattain Suomeen muuttaneet venäläiset, ja tätä on mielestäni pidettävä erinomaisena asiana. Perinteisten vähemmistöjen yhteisöt ja järjestöt voivat olla merkittävänä apuna silloin, kun uusia maahanmuuttajia pyritään integroimaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Tätä kautta on mahdollista vähentää syrjäytymisen riskiä.

**Ed. Aittomies:** Rouva puhemies! Täällä eilen illalla oli pitkä ja kiivaskin keskustelu siitä, ketkä kuuluvat kansallisiin vähemmistöihin, ja siitä oli hyvin paljon erilaisia näkemyksiä. Eräiden mielestä siihen kuuluivat lähes kaikki ryhmät, jotka ovat Suomessa, on heidän historiansa mikä tahansa. Minä olen henkilökohtaisesti toista mieltä ja katson, että esimerkiksi Suomessa kansallisia vähemmistöjä ovat saamelaiset, suomenruotsalaiset ja romanit, siis mustalaiset. Neljäs ryhmä, joka voidaan tietyllä tavalla historiallisen perinteensä perusteella hyväksyä kansalliseksi vähemmistöksi, on inkerinsuomalaiset, koska heidät on historiallisten perinteiden vuoksi tavallaan kutsuttu Suomeen ja he ovat varmasti hyvin lähellä kansallisen vähemmistön arvoja. Sen sijaan venäläinen vähemmistö, juutalaiset, tataarit ja muut eivät sovi vähemmistöiksi, koska ne ovat hajallisia ryhmiä, joita on suhteellisen pieniä määriä Suomessa, ja tässä pitää mielestäni olla hyvin tarkka.

Meillä on hyvin liberaali näkemys kansallisista vähemmistöistä esimerkiksi Ruotsiin nähden, jossa suomalaiset eivät ole vielä kukaan varmaan päässeet kansalliseksi vähemmistöksi, ja näin olen perustelen tätä asiaa tällä. Siis tiukka näkemys ja vain nämä neljä korkeintaan ovat kansallisia vähemmistöjä suomalaisesta näkökulmasta katsottuna.

**Ulkoasiainministeri Halonen:** Arvoisa puhemies! Haluaisin ihan lyhyesti sanoa osittain myös eiliseen keskusteluun viitaten, että niin kuin ed. Laakso ja eräät muut toivat eilisillan keskustelussa esille, kysymys on kuitenkin erittäin tärkeän sopimuksen hyväksymisestä ja kaikki tämä keskustelu, jota nyt käydään, on tietysti omiaan ohjaamaan jatkotoimenpiteitä. Mutta minä pitäisin erinomaisen hyvänä asiana sitä, että asia tulisi kuitenkin meillä hyväksytyksi ennen Euroopan neuvoston huippukousta.

Ed. Aaltonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä ed. Aittoniemi pahan keran sotkee käsitteen kansallinen vähemmistö. Inkeriläisethän ovat itse asiassa savolaisten jälkeläisiä, selviä suomalaisia, jotka kuningas Kustaa Vaasa kauan sitten siirsi asumaan Pietarin eteläpuolelle.

Ed. Lax (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin vain ed. Aittoniemen puheenvuoron johdosta todeta, että Suomen ruotsinkielinen väestö on perustuslain mielessä tasavertainen osa Suomen väestöstä eikä perustuslakimme mielessä ollenkaan vähemmistö.

Ed. Laksio: Rouva puhemies! Kuten ulkoministeri Halonen totesi, on tärkeää, että tämä sopimus saatetaan Suomen osalta voimaan ennen Euroopan neuvoston valtionpäämiesten huippukokousta, joka pidetään lokakuun alkupuolella. Tämän kansallisten vähemmistöjen suojelemaan Euroopan neuvoston puitesopimuksen ongelmana on ollut se, että vaikka tämä sopimus on ollut allekirjoitettavana ja ratifioitavana jo useamman vuoden ajan, riittävää määrää ratifiointeja ei ole saatu aikaan ja siksi tämä sopimus ei ole astunut voimaan. Toistaiseksi tämän sopimuksen on ratifioinut Euroopan neuvoston 40 jäsenmaasta vain 9. Jotta tämä sopimus astuisi juridisesti sitovana kansainvälisenä sopimuksena voimaan, ratifiointeja tarvitaan 12. On myönteistä, että Suomi tulee lokakuuhun mennessä kuulumaan niiden maiden joukkoon, jotka ovat ratifioineet tämän sopimuksen. On todennäköistä, että myös kaksi tai kolme muuta maata ehtii ratifioimaan tämän sopimuksen, jolloin kansallisten vähemmistöjen suojelemaan yleissopimus astuu voimaan.

Eilen käydyssä keskustelussa totesimme, että kansallisten vähemmistöjen suojelemaan sopimuksen eräs ongelma on se, että kansainvälinen yhteisö ei ole kyennyt määrittämään, mikä on kansallinen vähemmistö. Sen paremmin Euroopan neuvoston, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön kuin YK:nkaan puitteissa ei ole yksiselitteistä, yksimielistä määritelmää kansallisesta vähemmistöstä.

Tämä sopimus merkitsee käytännössä sitä, että allekirjoittajamaan hallitus itse asiassa varsin suvereenisti määrittelee sen, mitkä väestöryhmät asianomaisessa valtiossa katsotaan kansallisiin vähemmistöihin kuuluviksi. Samalla on todettava, että Suomen hallituksen kanta tässä

suhteessa on huomattavasti laveampi kuin useiden muiden Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden kanta, ja tämä on nimenomaan myönteisesti pantava merkille.

Kun sopimus tiukasti tulkiten koskee vain niitä kansallisia vähemmistöjä, jotka ovat ns. historiallisia vähemmistöjä, niin Suomi on omalta osaltaan ollut valmis laajentamaan tulkintaa siten, että myös ns. tulevat vähemmistöt, esimerkiksi siirtolaisuuden tai pakolaisuuden tuloksena syntyvät vähemmistöt, tulkitaan kansallisiksi vähemmistöiksi. Toisin sanoen Suomen kanta tässä suhteessa on parempi ja laveampi kuin useimpien muiden Euroopan neuvoston jäsenvaltioiden kanta.

Tässä yhteydessä ei ole syytä puuttua siihen puheenvuoroon, minkä ed. Aittoniemi esitti. Hän ei tunnetusti tutustu asiakirjoihin, mitä eduskunnassa hänen teensä jaetaan. (Ed. Aittoniemi: Haluttaa kuitenkin puhua!) Tästä syystä tämänkin sopimuksen osalta hän ei ole huomannut, mikä on Suomen jo pitkään voimassa ollut tulkinta siitä, mitä kansallisia vähemmistöjä Suomessa on olemassa. Ed. Aittoniemellä voi tietenkin itsellään olla minkälaisia käsityksiä tahansa siitä, ketkä kuuluvat kansallisiin vähemmistöihin, (Ed. Aittoniemi: Minä luettelin ne!) mutta Suomella on aivan yksiselitteinen ja yksimielisesti voimassa oleva kanta asiasta.

Suomessa tämän puiteyleissopimuksen voidaan sen voimaansaattamisvaiheessa katsoa koskevan ainakin saamelaisia, romaneja, juutalaisia, tataareja ja ns. vanhavanäläisiä sekä myös de facto suomenruotsalaisia. (Ed. Aittoniemi: Mitä ed. Lax siitä sanoi?) Näiden ryhmien asemasta kansallisina vähemmistöinä Suomi on myös raportoinut Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeussopimusten valvontaelimille. Mutta kuten totesin, Suomen tulkinta on vielä laveampi.

Puiteyleissopimusta Suomessa voimaan saatettaessa tarkoituksena ei ole poissulkevasti rajata sopimuksen soveltamisalaan tulevien vähemmistöjen joukkoa, kuten eräät valtiot todellakin ovat tehneet. Tällainen rajoitus olisi ongelmallinen siitäkin syystä, että se edellyttäisi aina uutta oikea-aikaista selitystä olosuhteiden mahdollisesti muuttuessa.

Tämä sopimus pitää sisällään myös valvonnan. Euroopan neuvosto on rakentamassa valvontajärjestelmää, jossa ne valtiot, jotka yhtyvät kansallisten vähemmistöjen suojelemaan puitesopimukseen, hyväksyvät itseensä kohdis-

tuvan valvonnan. Käytännössä esimerkiksi Suomi tulevaisuudessa joutuu antamaan yksityiskohtaiset selvitykset siitä, miten me olemme soveltaneet tätä sopimusta omassa lainsäädännössämme. Suomen osalta tässä suhteessa ei ole ongelmia.

On vielä kerran todettava, rouva puhemies, että tämä sopimus on siis ensimmäinen kansainvälisen yhteisön hyväksymä juridisesti sitova sopimus kansallisten vähemmistöjen suojeluksi.

On olemassa myös toinen tässä suhteessa tärkeä sopimus, joka koskee vähemmistökieliä tai alueellisia kieliä. Tämän sopimuksen voimaan saattamisessa on sama ongelma kuin kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan sopimuksenkin osalta. Toistaiseksi ei ole riittävää määrää maita, jotka olisivat ratifioineet tämän sopimuksen. Suomi on ratifioinut vähemmistökieliä tai alueellisia kieliä koskevan sopimuksen. Aivan pari viikkoa sitten saimme kuulla, että myös Ruotsi harkitsee tämän merkittävän vähemmistökieliä koskevan sopimuksen ratifiointia.

Me olemme arvostelleet Euroopan neuvostossa varsin voimakkaasti Ruotsia siitä, että se on usean vuoden ajan kieltäytynyt allekirjoittamasta vähemmistökieliä koskevaa sopimusta. Nyt näyttää siltä, että Ruotsin hallituksen kanta on muuttumassa, ja tätä on tervehdittävä myönteisenä askeleena, koska se mahdollistaa muun muassa Ruotsissa asuvalle suomenkieliselle vähemmistölle tietyt oikeudet ja muun muassa oikeuden omalla kielellä opetukseen.

Rouva puhemies! Euroopan neuvoston toimintaa ei laajemmin Suomen eduskunnassa tunneta. Siksi tästä asiasta pidin välttämättömänä käyttää näinkin laajan puheenvuoron, koska tämä puitesopimus on ehkäpä yksi keskeisimmistä sopimuksista, joka on työstetty Euroopan neuvostossa ja jota työstämässä ovat olleet aktiivisesti myös suomalaiset kansanedustajat.

Ed. Kiljunen: Arvoisa puhemies! Kuten edeltävissä puheenvuoroissa, lukuun ottamatta ed. Aittoniemen puheenvuoroa, on tuotu esille, puitesopimus kansallisten vähemmistöjen suojelusta on erinomaisen tärkeä. Haluaisin vielä korostaa, että puitesopimuksen voimaantulo on erinomaisen tärkeää kansainvälisesti enemmän kuin ehkä Suomessa. Suomessahan nimittäin tämä puitesopimus ei edellytä lainsäädännöllisiä toimia, mutta useimmissa muissa maissa sopimuksen ohjelmaluonteiset normit tulevat tärkeällä tavalla myös vaikuttamaan paikalliseen lainsäädäntöön. Suomen ratifiointi on tässä yh-

teydessä tärkeää sen vuoksi, että puitesopimus ylipäätään saataisiin astumaan voimaan.

Ed. Aittoniemen puheenvuorossa oli hyvin rohkea yritys täältä käsin ryhtyä määrittelemään nimeltä mainiten suomalaisia kansallisia vähemmistöryhmiä. En halua astua tuolle tielle. Viitataan ainoastaan siihen, kuten ed. Laakso totesi, että kansainvälisesti ei ole olemassa selkeää määritystä kansallisista vähemmistöistä, mutta valio-kunta otti lausuntoonsa Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen suosituksen, jota ilmeisesti voidaan pitää parhaimpana kansallisten vähemmistöjen määrittymisenä.

Ed. Laakso toi myös esille sen, että Suomi on omissa puitteissaan määritellyt eräät vähemmistöryhmät kansallisiksi vähemmistöiksemme, mitä vastaan ed. Aittoniemi puolestaan polemisoi. En täysin ymmärrä enkä voi myöskään edes hyväksyä ed. Aittoniemen esittämiä huomioita tässä suhteessa.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Jos kansallisista vähemmistöistä ei ole kansainvälisiä määritelmiä, niin silloin meidän täytyy omaa maatamme koskien tehdä se itse, ja omalta vähäiseltä osaltani yritin sitä rajata äsken. Siis, aivan kuten ed. Laaksokin — vastoin kuin ed. Lax — totesi, suomenruotsalaiset, saamelaiset, romanit. Mahdollisesti voidaan katsoa tähän joukkoon kuuluvaksi — vaikka ovatkin savolaisten jälkeläisiä, niin kuin ed. Aaltonen sanoi, ja se on tietenkin rasite — myös inkeriläiset, se inkeriläisvähemmistö, joka on Suomeen tietyllä tavalla kutsuttuna tullut.

Sellaisenaan nämä sopimukset eivät vaikuta Suomessa mitään, koska meillähän kansalliset vähemmistöt ovat yhteiskunnan suojeluksessa, ja varmastikaan ei mistään suunnasta voida sormella osoittaa, etteikö meillä ole osoitettu mitä suurinta kelpoisuutta kansainväliseen hyväksyttävään toimintaan kaikkien kansallisten vähemmistöjen kohtelussa jne. Mutta kun kerran meidän täytyy itse tämä ratkaista, niin nämä neljä siihen laittaisin ja muut saavat jäädä — tatarit mukaan luettuna — ulkopuolelle, koska he ovat vähäisiä, hajanaisia ryhmiä, eivätkä toteuta kansallisen vähemmistön tunnusmerkkejä.

Ed. Jansson: Arvoisa rouva puhemies! Kuten kollega ed. Laakso totesi, on ihan totta, että meillä on aika hyvä omatunto tässä asiassa. Euroopan neuvoston puitteissa ja muuallakin kansainvälisoikeudellisesti olemme yrittäneet parhaamme mukaan edistää asiaa, koska asiat

ovat meillä aika hyvässä hoidossa kansainvälisesti verrattuna.

Toiseksi, rouva puhemies, sanoisin, että ulkoasiainvaliokunta on ansiokkaasti antanut esimerkkejä siitä, miten vähemmistö voitaisiin määrittellä. Se on ikuinen ongelma. Nämä viisi kohtaa mietinnössä ovat paikallaan, mutta yksi aika tärkeä puuttuu. Kyllä kansainvälisoikeudellisesti yleensä, kun on tällainen lista, siinä viimeisenä kohtana, kuudentena, on, että vähemmistön täytyy myös olla lojaali valtiolle, missä se asuu. Se on aika tärkeä, mutta totta kai sinänsä arkaluontoinen asia. Tässäkin suhteessa sanoisin, että tilanne meillä on kunnossa.

Lopuksi: Tämä on ollut pitkään työn alla Euroopan neuvostossa, ja hartaasti odotellaan, että mainitut 12 maata saataisiin mukaan. Toivottavasti se onnistuu nyt. Tässäkin Suomi on edelläkävijämaa, ja sinänsä tämä on oikein hyödyllinen asia. Odotamme kaikki, että niin monta Euroopan neuvoston jäsenmaata kuin mahdollista tulisi mukaan, koska tiedämme, että emme pysty Euroopassa ratkaisemaan minkäänlaisia ongelmia, jos vähemmistöongelmia ei saada ratkaistuksi oikeudenmukaisesti ja kohtuullisesti.

Ed. Kiljunen: Arvoisa puhemies! Vielä jollain tavalla vastauspuheenvuoronomaisesti reagoin ed. Aittoniemen puheenvuoroon.

On totta, että joudumme viime kädessä tietysti itse määrittelemään kansalliset vähemmistömme, mutta hyödyllisempää määrittelyä on se, että pyrimme hakemaan attribuutteja, joilla kansallista vähemmistöä määrittelemme, kuin luettelemaan niitä ja käymään siitä kiistaa. Siinä suhteessa ed. Janssonin puheenvuoro oli minusta rakentava.

Miten Euroopan neuvostossa tämä on tehty? Otan ne muutamat peruspiirteet esille, joilla kansallinen vähemmistö määrittyy: On väestöryhmä, joka asuu valtion alueella, on tämän valtion kansalaisia, jolla on pitkäaikaiset, kiinteät suhteet tähän valtioon, joka osoittaa erottuvia etnisiä, kulttuurisia, uskonnollisia, kielellisiä erityispiirteitä, joka on tarpeeksi edustava ja jolla on halu yhdessä säilyttää yhteisöidentiteettinsä. Tältä pohjalta syntyy suhteellisen luonteva tapa määrittellä kansallinen vähemmistö.

Tässä Euroopan neuvoston määrittelyssä on kaksi ongelmakohtaa. Ed. Aaltonen toi jo yhden ongelmakohtan esille eli pitkäaikainen, kiinteä, kestävä suhde valtioon. Kun asiantuntijoilta kysyy, mitä tarkoittaa pitkäaikaisuus, puhutaan sadasta vuodesta. Tämä on tietenkin ongelmalli-

nen sellaisille väestöryhmille, jotka ovat suhteellisen hiljattain maahan tulleet. Toinen olennainen ongelmakohta on tietysti yhteisöidentiteetin säilyttäminen, muun muassa oman perinteen säilyttämisen osalta. Tältä osin ei voida tarkoittaa sitä, että ollaan selkeästi kansallista lainsäädäntöä tai kansainvälisiä velvoitteita vastaan. Sitä tässä ei olla suojaamassa. Mutta näistä lähtökohdista toivoisin myös ed. Aittoniemen lähestyvän kansallisen vähemmistön määrittystä eikä luettelamalla joitain erityisiä väestöryhmiä Suomessa.

Ed. Virtanen: Arvoisa puhemies! Suomi todella näissä asioissa on esimerkki Euroopalle, ja mitä enemmän yksilöllisyyttä kunnioitetaan ja arvostetaan, sitä parempi. Kun näitä pieniä kieliä on vielä olemassa, niin on loistavaa, että Suomi niistä esimerkillisesti huolehtii, esimerkiksi Inarri- ja kolttasaamea, se on maailman hienoin juttu. Ed. Aittoniemeä hivenen puolustaakseni sanon, että hän sietää jopa minua, ettei näissä näkemyksissä tarvitse kaikkein sarvikuonoisinta ja mustavalkoisinta älyttömyyttä aina todistaa, että kun täällä on joku fasistikin paikalla, niin me muut olemme älyttömän hyviä.

Vielä kerran sorrosta. Maakunnallisesta ja vähemmistösorrosta esimerkkinä on käytetty savolaisia. Minulle on näytetty se kivikin, missä karjalainen ja hämäläinen loi savolaiset. Savolaisilla menee hyvin, mutta meillä Pohjois-Hämeessä menee tosi huonosti. Kun tehtiin uudet vaakunat, niin pientä vähemmistöä eli Keski-Suomea, joka on melkein Hämettä, ja sitten koko Pirkka-Hämettä ei huomioitu ollenkaan uudessa Länsi-Suomen vaakunassa, vaan siinä on Varsinais-Suomen ja Satakunnan symbolit ja jälleen kolmannen kerran Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan kärpät. Eli jos näytämme itsellemme esimerkkejä siitä, että suuressa Suomemme maassa ei pidetä omista suuristakaan vähemmistöistä huolta, niin silloin ollaan kyllä väärillä linjoilla tässä hurskas-telussa.

Vielä yksi asia. Tiedyt vähemmistöt sortavat kyllä itsensä sisällä toisiaan, niin kuin saamelaislaki on osoittanut, kun me jätämme valtaa liikaa niille itselleen. Kun me teemme näitä päätöksiä, niin meidän kuitenkin myös valtakuntana tai valtiona täytyy pitää huolta, että lakeja noudatetaan niitten ryhmien sisällä eikä käytetä vähemmistöterrorin ekskujuusina.

Ed. Myllyniemi: Arvoisa puhemies! Tämä sopimus lienee hyväksyttävissä ja todistaa myös meidän hyvää kantaamme tämän tyyppi-

sistä asioista, joita myös toivottaisiin muitten maitten erityisesti Ruotsin noudattavan. Viitataan ed. Laakson puheisiin. Siis meidän pitää erikoisesti huolehtia siitä, että vähemmistösopi- mus hyväksytään myös Ruotsissa, jolloin myös siellä todella suomen kieli hyväksytään vähemmistökieleksi.

Vielä viime kesänä kävi sillä tavalla Ruotsissa, kun viikon siellä vierailin, että kello 14 eräänä päivänä oli määrä tulla suomenkieliset uutiset, joita kymmeniätuhansia kansalaisia, suomalaisia, Ruotsissa odotteli, mutta niiden tilalla ajettiin maailmanmestaruuskilpailuista 1 500 metrin juoksu. Tästä poikkeamasta ei ilmoitettu etukäteen eikä jälkikäteen mitään. Jos näin meneteltäisiin Suomessa, että ruotsinkielisten uutisten päälle laitettaisiin jotakin suomenkielistä urheiluselostusta, niin siitä puhuttaisiin tässä salissa pitkän aikaa, ja olisi aivan oikein, että puhuttaisiin, koska vähemmistöjä täytyy kunnioittaa.

Ed. P e h k o n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Aittoniemi epäili, että savolaisuus suuttaisi olla rasite inkeriläisille. Minä olen kyllä ihan toista mieltä tästä asiasta. Päinvastoin se on heille arvonnousua, koska savolaiset ovat olleet iät ajat lukutaitoisia ja he ymmärtävät sopeutua valtakuntaan. Muilla maakunnilla saattaa olla vaikeuksia.

Ed. K e m p p a i n e n : Rouva puhemies! Kun nopeasti lukee hallituksen esityksen perusteluita, herää epäily, että vanhoilla ja uusilla, muuttaneilla vähemmistöillä tulee ristiriita niiden soveltamisessa. Kyllä täytyy tukea niitä mielipiteitä, joilla esimerkiksi maahan muuttavien inkeriläisten asemaa pystyttäisiin pitämään paremmin esillä ja lukemaan heidät vähemmistöksi. Heidähän on tavallaan kutsuttu eikä heitä sillä lailla suomalaisiksi voi katsoa heidän tosiasiallisen tilanteensaakaan perusteella, että he sulautuivat suomalaisiin, koska kyllä heillä kieli ja kulttuuriperintö sinä aikana, jonka he ovat Inkerinmaalla asuneet, niin oma on, että jos tämä esitys nyt tarkoittaa sitä, että nimenomaan milloin he ovat Suomeen muuttaneet on ollenkaan ratkaiseva peruste, niin kyllä tästä väärä tulkinta silloin tulee. Paremminkin pitäisi katsoa, minkä kokaisen ja minkälaisen vähemmistön he tekevät varsinkin, kun he tulevat olemaan lisääntyvä vähemmistö Suomessa. Pari tuhatta heitä joka vuosi otetaan vastaan. Jotta heidän etujaan tulisi paremmin hoidettua, niin

kyllä heille parempi status on saatava kuin se, mikä tästä huonosti lukemalla voisi ajatella heille annettavan.

Ed. L a h t e l a : Arvoisa rouva puhemies! Eivätkös vähemmistöjä ole semmoiset, jotka eivät ole enemmistönä valtiossa? Tämä on määritelmän yksinkertainen kääntö. Sinällään vähemmistöjen määritelmä mietinnössä pitää sisällään aika laajasti monet ryhmittymät. Yksi niistä on inkerinsuomalaiset, joiden asema on ollut meille vaikeus. Heidäthän otettiin niin kuin olevinaan tasavertaisina suomalaisina, mutta kuitenkin lainsäädäntö ihan ei ole aukoton. Myöhemmin listalla näkyy olevan lakialoite, joka koskee inkerinsuomalaisia, ja toivon mukaan se on oma murusensa siinä sopassa, että voidaan saada inkerinsuomalaisetkin tasavertaisiksi Suomen kansalaisten kanssa, koska semmoinen status heille on annettu, mutta se käydään sen lähetekeskustelun yhteydessä.

Ed. V ä h ä n ä k k i : Arvoisa puhemies! Tartun ainoastaan yhteen sanaan ed. Janssonin erinomaisesta puheenvuorosta, jonka kaikkiin näkemyksiin muuten yhdyn. Kun hän totesi, että meillä on vähemmistön kohtelussa hyvä omatunto ja saamme jopa olla ylpeitä, sekin pitää erinomaisen hyvin paikkansa. Ruotsinkieliset ja erityisesti Ahvenanmaa on siitä hyvä esimerkki. Jopa kerrotaan, että arkkipiispa Makarios aikanaan kävi tutustumassa Ahvenanmaan hallintojärjestelmään malliksi omalle saarelleen, mutta sitä ei ole vielä kukaan kyllä toteutettu. Vielä se, että meillä ruotsin kieli on merkittävässä asemassa myös suomenkielisten oppilaitoksissa, ja sillä tulee olemaan suuri merkitys meidän pohjoismaisessa yhteistyössä, jonka pitäisi EU:n oloissa yhä enemmän tiivistyä.

Mutta samaa ylpeyden tunnetta eivät varmaan riikinruotsalaiset voi tuntea suomenkielisen vähemmistön kohtelussa. Tosin eräitä oraita on siellä nousemassa, mutta enemmän niistä puhutaan kuin mitä tehdään.

Ed. L a a k s o : Rouva puhemies! Useatkin puhujat ovat pitäneet ongelmana kysymystä kansallisen vähemmistön määrittelystä ja siitä, että sopimus rajaa kansalliset vähemmistöt vain ns. historiallisiin vähemmistöihin. Tämä on kiistanaton ongelma. Mutta kuten jo aikaisemmin totesin, Suomen hallitus ei tällaista rajausta tee, vaan Suomen hallituksella on laveampi määritelmä, jossa kansallisiksi vähemmistöiksi katsotaan

myös siirtolaisuuden tai pakolaisuuden kautta kansallisen vähemmistön tunnusmerkit täyttävät väestöryhmät.

Ongelma oli siinä, että monet valtiot eivät hyväksy sellaista laajempaa määritelmää, jonka Suomi oli valmis hyväksymään. Esimerkiksi Viro ja Latvia eivät hyväksy venäjänkielistä vähemmistöä kansalliseksi vähemmistöksi tämän sopimuksen mukaan. Myöskään Ranska ei hyväksy maassaan olevia erilaisia vähemmistöjä kansalliseksi vähemmistöiksi, Saksa ei hyväksynyt neuvotteluissa turkkilaista vähemmistöä, jota sitäkin on useampi sata tuhatta Saksassa, kansalliseksi vähemmistöksi, koska jos näin olisi tapahtunut, siitä seuraisi joukko juridisia, poliittisia ja taloudellisia velvoitteita. Tästä syystä sopimus tässä vaiheessa koskee vain ns. historiallisia vähemmistöjä ja niiden suojeleja, joskin hallituksilla on oikeus laajentaa tulkintaa.

Ed. Saarnio: Arvoisa rouva puhemies! Myös minä haluaisin korostaa sitä, että tässähän on kysymys ulkoasiainvaliokunnan ehdotuksesta liittymisestä Strassburgissa 1 päivänä helmikuuta 1995 tehtyyn kansallisten vähemmistöjen suojelemaan puitesopimukseen. Tässä mielessä on hyvä, että tämä tehdään. Se, minkälaista vähemmistöpolitiikkaa me maassa noudattamme, on jo toinen asia. Siinä mielessä on hyvä, että tässä keskustelussa on korostettu myös niiden vähemmistöjen asemaa, joita tämä sopimus ei nyt tällä hetkellä kata.

Mielestäni on myös kuntien tehtävä valtion lisäksi huolehtia siitä, että esimerkiksi vähemmistöt saavat opetusta omassa äidinkielessään ja esimerkiksi erilaisia uskontoja, joita he kulttuuristaan mukanaan tuovat, kunnioitetaan. Näin ymmärtääkseni on tapahtunut ainakin niissä keskuksissa, joissa näitä ihmisiä on enemmän kuin yksi.

Ed. Räsänen: Arvoisa puhemies! Ed. Jansson puhui kansallisten vähemmistöjen lojaliteetista valtiovallelalle. Tässä suhteessa Suomessa todellakin mielestäni tilanne on ollut sinänsä varsin hyvä ainakin, jos ajatellaan niitä vähemmistöryhmiä, joita kansainvälinen sopimuskin varsinaisesti koskee. Mutta jos otetaan myös ne ryhmät, jotka hallituksen laajennetussa näkemyksessä ovat myös vähemmistöjä, joita samat periaatteet koskevat, esimerkiksi pakolaisuuden perusteella maahamme syntyneen somalivähemmistön tilannetta tulisi jossakin suhteessa seurata tarkemmin, esimerkiksi sitä tilannetta, että sel-

västä rikoslaistamme huolimatta tämän vähemmistöryhmän keskuudessa lähes kaikki tyttölapsset ympärileikataan eikä Suomi ole kyennyt takaamaan näiden tyttölasten koskemattomuutta heihin oman kulttuurinsa taholta kohdistuvalta väkivallalta. Ajattelenkin, että hallituksen esitys ja mietintö ja niiden henki ovat tässä suhteessa paikallaan, ja toivon, että eri hallinnonaloilla näitä hyviä periaatteita ja niiden toteutumista tarkemmin noudatetaan.

Ed. Bremer: Arvoisa rouva puhemies! Ed. Vähänäkki toi erinomaisen hienostuneella tavalla esille sen epätasapainon, joka vallitsee Suomessa ruotsin kielen kohtelun ja Ruotsissa suomen kielen kohtelun välillä. Huolimatta varsin suuresta historiallisesta erosta, taustaeroista siinä, miten kielet ovat syntyneet ja levinneet kummassakin maassa, voin vakuuttaa, että se ryhmä, jonka puolueen jäsen en ole mutta jossa itse olen jäsenenä mukana ryhmässä, tuntee erittäin suurta huolta siitä tavasta, jolla suomen kieltä kunnioitetaan ja kohdellaan Ruotsissa, ja tämä ryhmä tekee kaikkensa sen asian korjaamiseksi.

Ed. Kempainen: Rouva puhemies! Vielä lyhyesti. Jotta valtaväestön ja uusien vähemmistöjen suhteet pysyisivät mahdollisimman hyvinä, on tehtävä toimenpiteitä, jotta näiden uusien vähemmistöjen kotiutuminen hyödyllisesti yhteiskuntaan ilman isoa kitkaa tapahtuisi. Se on ennen kaikkea etu.

Mutta mitä yleensä tulee vähemmistöihin, haluaisin vielä sanoa, että hallinnollisena ratkaisuna se vähemmistö, joka eniten tarvitsisi nyt huomiota, on mielestäni nimenomaan maahan muuttava inkeriläisvähemmistö, paluumuuttajat. He tarvitsisivat jollakin lailla vastaavaa elintä kuin saamelaiskäräjät ovat. Työnsä lopettanut ulkomaalaistoimikunta viittasi mietinnössään siihen, että pitäisi tutkia mahdollisuutta, että heillä olisi sekä tällainen mahdollinen edunvalvonta- että kulttuurinsäilyttämisen, ja minusta tämä pitäisi ottaa kiireellisesti tutkittavaksi.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

**2) Hallituksen esitys Ukrainan kanssa kansainvälisestä maantieliikenteestä tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä**

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys 95/1997 vp  
Liikennevaliokunnan mietintö 7/1997 vp

**P u h e m i e s :** Käsittelyn pohjana on liikennevaliokunnan mietintö n:o 7. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—3 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

**3) Hallituksen esitys laiksi opintotukilain muuttamisesta**

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys 66/1997 vp  
Sivistysvaliokunnan mietintö 12/1997 vp

**P u h e m i e s :** Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 12. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 7 b, 17, 22 ja 27 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

**4) Hallituksen esitys laeiksi merityöaikalain ja työajasta kotimaanliikenteen aluksissa annetun lain muuttamisesta**

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys 96/1997 vp  
Työasiainvaliokunnan mietintö 11/1997 vp

**P u h e m i e s :** Käsittelyn pohjana on työasiainvaliokunnan mietintö n:o 11. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 2 §, 9, 9 a ja 10 § ja 4 luvun otsikko ja 19 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

toisen lakiehdotuksen 3, 10, 12 a, 22 ja 27 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

**5) Hallituksen esitys laiksi asuntokauppalain muuttamisesta**

Ensimmäinen käsittely  
Hallituksen esitys 58/1997 vp  
Ympäristövaliokunnan mietintö 7/1997 vp

**P u h e m i e s :** Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö n:o 7.

**Keskustelu:**

**Ed. T i u s a n e n :** Arvoisa puhemies! Kysymyksessä on siis suorituskyvyttömyysvakuutus, joka on annettava asuntokauppalain mukaan rakentamiseen ryhdyttäessä. Ongelma, joka hallituksen esityksessä pyritään nyt ratkaisemaan, on siinä, että voimassa oleva tilanne ei ole ollut sellainen, että se olisi johtanut todelliseen korvauskäytäntöön siinä tapauksessa, että rakentaja tai rakennuttaja on suorituskyvytön. Näin ollen on pyritty löytämään sellainen kompromissi, jossa myös vakuuden hinta ja ns. omavastuu ovat sillä tasolla, ettei toisaalta asuntojen hinta nouse.

Tämä ongelma on nähty myös valiokunnassa, ja se on kuullut varsin paljon asiantuntijoita. Kaikki me tiedämme rakentamiseen liittyvät ongelmat, kuten esimerkiksi homeongelma, homekoulut, homelastentarhat, homesairaalat, jotka ovat tutuksi tulleita käsitteitä, ja näiden lisäksi myös yksityisessä rakentamisessa tämä ongelma on tullut esiin. Myös tähän asiaan valiokunta kiinnitti huomiota lausueensa, että rakentamista koskevilla säädöksillä ja määräyksillä on luotava pohja laadukkaalle rakentamiselle.

Arvoisa puhemies! Asiassa on yksimielinen valiokunnan kannanotto ja mietintö, joka toivoo mahdollisimman nopeasti hallituksen esityksen tulevan käytännössä voimaan ja myös sellaisten vakuutusmarkkinoiden syntyvän, jotka tämän vakuutuksen ottavat hoitaakseen. Kysymykses-



sä on tärkeä asia. Toisaalta keskusteluissa ja myös valiokunnan kannanotoissa on kiinnitetty huomiota asian seuraamiseen ja siihen, että ns. omavastuu ei ole liian korkea eikä sellaiseksi muodostu.

**Ed. R ä s ä n e n :** Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys ja mietintö asuntokauppalaain muuttamisesta osuu todellakin erittäin ajankohdaiseen ja monien perheiden kannalta kipeään asiaan. Rakennusvirheistä ja huolimattomuudesta aiheutuneet homevauriot ovat raunioittaneet monien perheiden talouden ja jopa terveyden. Asiallisten korvausten saaminen on tyypillisesti ollut hyvin vaikeaa, ellei mahdotonta. Uskon, että jokaiseen meistä täällä istuvista ovat monet ottaneet yhteyttä näissä ongelmissaan.

Tuleva vakuusjärjestelmä tulee varmasti suojaamaan kuluttajaa perustajaosakkaan suorituskyvyttömyydestä aiheutuvista ongelmista korvauksen saannissa, ja toki tämä on huomattava edistysaskel mutta riittämätön kokonaisratkaisuksi. Tämä ei tule millään lailla helpottamaan niiden lukuisten perheiden tilannetta, joiden kotien rakennusvirheistä lähteneet ongelmat ovat jo tällä hetkellä ylitsepääsemättömiä.

Mielestäni hallituksen tulisi reagoida tähän tilanteeseen vakavammin, jotta maamme monet hometalojen vuoksi rahansa ja terveytensä menettäneet ihmiset saisivat tilanteeseensa apua.

**Ed. M a n n i n e n :** Arvoisa rouva puhemies! Asuntokauppa on ollut tyypillinen asia, jossa on joutunut toteamaan sen vanhan viisauden paikkansapitävyyden, että markkinatalous on hyvä renki mutta huono isäntä.

Varsinkin villeinä rakentamisen vuosina on käynyt niin, että yksityisen asunnonostajan oikeusturva on tullut hyvin vakavalla tavalla loukatuksi niin rakentamisen laadun kuin tietysti myös maksukyvyttömyyden osalta, jota lakiesitys ennen kaikkea tässä yhteydessä koskee. Mielestäni on myös oikein se, että ympäristövaliokunta on kiinnittänyt vakavasti huomiota rakentamisen laatuun Suomessa. Meillä on yleensä sellainen käsitys, että me teemme laadukasta ja hyvää rakentamista, mutta viime vuosien aikana on paljastunut, että laadun suhteen suomalainen insinööri- ja arkkitehtitaito saisivat katsoa peiliin ja pyrkiä parantamaan tapansa niin, että kansalaiset saavat ostamistaan asunnoista raholleen vastiketta.

Hallituksen esitys ja valiokunnan kannanotto on täysin oikea ja hyväksyttävä. Toivottavasti

hallitus seuraa lain käytännön toteutusta, ja jos siinä vielä epäkohtia ilmenee, puuttuu nopeasti niin, että kansalaisten oikeusturva tulee mahdollisimman hyvin toteutumaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

## 6) Lakialoite laiksi kotikuntalain 7 §:n muuttamisesta

Lähetekeskustelu

Lakialoite 79/1997 vp (Markku Pohjola /sd ym.)

**P u h e m i e s :** Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin hallintovaliokuntaan.

### Keskustelu:

**Ed. M. P o h j o l a :** Arvoisa puhemies! Vuonna 1994 säädettiin kotikuntalaki, jossa muutettiin muuttajan ilmoitusvelvollisuutta aikaisemmasta käytännöstä poiketen siten, että henkilön muuttaessa asuinpaikkaa, hänen on viimeistään viikon kuluessa ilmoitettava siitä rekisteritoimistolle. Aikaisemminhan tämä muutosilmoitus tehtiin joko talonmiehelle tai isännöitsijälle. Tarkoituksena oli vähentää byrokratiaa ja nopeuttaa muutosilmoitusmenettelyä pudottamalla yksi väliporras pois.

Eräiltä osin uudistuksessa on käynyt kuitenkin päinvastoin. Ne ihmiset, jotka eivät halua muuttoilmoitusta tehdä tai jotka haluavat paikoilla viranomaisia tai muutoin pysyä tuntemattomana, pystyvät käyttämään nykyistä järjestelmää oivallisesti hyväkseen. Niinikään nämä henkilöt viittaavat kintaalla rangaistukseksi säädetyille pikkusakolle. Samoin on jäänyt tällaisten henkilöiden osalta kuolleeksi kirjaimiksi kotikuntalain 8 §:n säännös, jonka mukaan rakennuksen omistajan on tarvittaessa annettava rekisteritoimistolle tietoja rakennuksessa asuvista tai asuneista henkilöistä. Näin sen vuoksi, ettei rakennuksen omistaja useinkaan tiedä, ketä talossa asuu, kun ilmoitusvelvollisuutta tehdä muuttoilmoitus kiinteistön omistajalle ei enää ole olemassa.

Viranomaisille uudistetusta menettelystä on aiheutunut huomattaviakin vaikeuksia ja merkittäviä lisäkustannuksia. Esimerkiksi poliisi ja ulosottoviranomaiset, samoin kuin haastemiehet, joutuvat usein tekemään runsaasti ylimää-

räistä työtä etsiessään henkilöä, joka syystä tai toisesta tahtoo pysyä tuntemattomana. Niinikään sosiaaliviranomaisten myöntämien sosiaalisten etuuksien vuoksi olisi välttämätöntä kyetä selvittämään henkilön todellinen asuinpaikka.

Ongelmia aiheutuu myös suurissa asunto- ja kiinteistöosaakeyhtiöissä, joissa asukkaiden vaihtuvuus on suuri. Kiinteistöjen hallinnolla on usein erityistä vaivaa selvittää, kenelle esimerkiksi vesi- ja käyttökorvausmaksuja määrätään tai voiko henkilölle esimerkiksi avata oven, kun hän väittää jättäneensä avaimensa kotiin.

Muuttoliike maassamme on nyt ennätysmäisen suurta. Viime vuonna muutti 236 000 ihmistä ja muuttoliike jatkuu. Se on suhteellisesti suurinta Euroopassa. Niinikään vuokralla asuminen ja lyhytaikaiset vuokrasuhteet ovat yleistyneet. Paljolta turhulta vaivalta ja veronmaksajille koituvilta turhilta kustannuksilta vältyttäisiin, jos muuttava henkilö veloitettaisiin aina asuntoa muuttaessaan ilmoittamaan siitä asunto- ja kiinteistöyhtiön edustajalle, joka sitten toimittaisi tietojen kaksoiskappaleen edelleen rekisteritoimistoon.

Arvoisa puhemies! Sain tänään kansanedustaja Irja Tuloselta noin 20 minuuttia aikaisemmin kuulla, että hän on jättänyt asiasta keväällä saman sisältöisen lakialoitteen. Kävin tarkistamassa sen eduskunnan sihteeristöstä ja näin todella on. Tarkistuksen tein lähinnä sen takia, etten jättäisi samasta asiasta saman sisältöistä esitystä taikka jos siinä olisi muotovirhe tässä suhteessa eduskunnan käytännössä. Mutta sain sieltä kuulla, että mitään estettä sille ei ole, että saman sisältöinen tai saman suuntainen lakialoite jätetään. Päinvastoin se on vain omiaan vauhdittamaan valiokuntakäsittelyä, ja tässä mielessä, asian vauhdittamiseksi, jätän oman esitykseni.

Ed. K a r p i o : Arvoisa puhemies! Viime keväänä todellakin käsiteltiin tämä sama asia jo ed. Tulosen tekemässä aloitteessa. Siitä syntyi jo silloin keskustelua. Tässä ed. M. Pohjolan tekemässä lakialoitteessa suoranainen virhe on siinä, kun puhutte rekisteritoimistoista. Haluaisin korjata, että nykyään on puhuttu maistraateista jo ainakin puoli vuotta, eli lainmuutos on tapahtunut viime keväänä.

Todellakin aikaisemminhan muuttoilmoitus tehtiin kiinteistön omistajalle, mitä kautta se sitten ennen pitkää tuli silloiseen henkikirjoittajan toimistoon tai rekisteritoimistoon, jos tuli. Eli siellä myös silloin jo tunnettiin ongelmana se, etteivät kiinteistön omistajat tehneet eteenpäin

näitä muuttoilmoituksia. Siitä tuli kovasti kritiikkiä, minkä jälkeen viime aikoina on lakia muutettu siten, että kansalaiset voivat tehdä muuttoilmoituksen vaikka puhelimitse suoraan maistraattiin, ilman että heidän tarvitsee sinne vaivautua tulemaan taikka muutakaan paperisotaa käydä läpi.

Jos nyt ed. Pohjolan tekemä lakialoite hyväksytään, se tarkoittaa sitä, että kansalaisten on tehtävä kaksi muuttoilmoitusta, toinen maistraattiin ja toinen kiinteistön omistajalle. Melkein vanhasta kokemuksesta, aikaisemmasta työstäni tiedän, että jos se tehdään kiinteistön omistajalle ja maistraattiin, niin se unohtuu toiseen paikkaan eli eivät ihmiset välttämättä niin kovin helpolla tee muuttoilmoituksia moneen paikkaan enää nykyaikana.

On aivan totta, että nykyisessä järjestelmässäkin on monia puutteita, ennen kaikkea se, etteivät välttämättä kiinteistön omistajat enää tiedä ketä kaikkia asukkaita talossa asuu, koska tieto maistraateista kiinteistön omistajille ei enää niinkään hyvin kulje. Samoin ed. Pohjola totesi, että jotkut henkilöt, velalliset haluavat myös pakoilla viranomaisia, ja tämä nykyaikana on valitettavasti kovin helppoa.

Ed. T u l o n e n : Arvoisa puhemies! Asia on ilmeisesti tärkeä, kun se nousee uudelleen keskusteluun. Todella jätin lakialoitteeni joskus touko-kesäkuun vaihteessa ja allekirjoittajia taisi olla lähes sata muistaakseni. En ole yhtään pahoillani, että ed. M. Pohjolakin on tehnyt saman sisältöisen aloitteen. Lain pykäläesitys on ihan sama kuin allekirjoittaneella ja perustelutkin ovat samat, mitä hän luki puhujankorokkeelta. Täällä ei ole nyt hallintovaliokunnan puheenjohtajaa eikä varapuheenjohtajaa paikalla mutta toivon, että ed. Pohjolakin potkaisee vähän liikelle asiaa, koska hallintovaliokunnan puheenjohtaja henkilökohtaisesti on luvannut, että asia otetaan käsittelyyn ja esimerkiksi poliisia ja Kellan jäseniä kuunnellaan, minkä jälkeen varmasti tämä lakiesitys on järkevää muuttaa.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! On hyvä, että maistraatti-nimike saa taas elinvoimaa. Sehän jossakin vaiheessa oli käsitykseni mukaan kuolemassa vallan pois.

Mutta mitä tulee itse näihin aloitteisiin, niin on kysymys juuri sellaisesta aloitteesta, jossa on tarkoitus korjata pieni mutta erittäin polttava virhe tässä yhteiskunnassa. Aikanaan olen itsekin ollut talossa isännöitsijänä, talonmiehenä en

ole ollut mutta isännöitsijänä, ja tiedän, kuinka joustavasti se tapahtui, kun ilmoitus jätettiin taloon. Mentiin tyvestä latvaanpäin eikä niin kuin tässä järjestelmässä, että mennään latvasta tyveenpäin, jolloin siellä tapahtuu aina katkoksia ja jatkuvasti on vaikeuksia osoitetietojen saamisessa. Nimenomaan tässä ei tarvita mitään muuta kuin, että jätetään lähtiessä taloon muuttoilmoitukset. Sieltä ne jakautuvat sitten isännöitsijän ja talonmiehen toimittamina sillä tavalla eteenpäin, että ne ovat asian mukaisesti hoidettu. Mitään muuta ei minun mielestäni tarvittaisi.

Rouva puhemies! Totean vielä, että sitten kun saadaan vielä talojen nurkkiin osoitenumerot täällä Helsingissäkin, niin sitten on kaikki kunnossa. Nykyisin se on laiminlyöty täysin, vaikka laki niin määrää. Tuolla Munkkiniemessäkin on pitkiä talorivistöjä, joissa ei ole minkäänlaista numeroa. Se on jo siinäkin mielessä hankalaa, että jos kutsutaan poliisi tai sairaus- tai paloauto paikalle, niin eivät ne löydä taloa, kun ei niissä ole numeroita.

Ed. M. Pohjola: Arvoisa puhemies! Asianlaita on juuri niin kuin ed. Aittoniemi totesi: pieni muutos mutta sen käytännön merkitys on hyvin suuri. Haluaisin oikaista tässä ed. Karpion käyttämän puheenvuoron johdosta sen, että maistraatti todellakin toimii rekisteriviranomaisena. Se on muotoseikka, mutta se todettakoon tässä.

Minusta mitään lisäbyrokratiaa tässä ei suinkaan synny, jos muuttoilmoitus tehdään isännöitsijälle tai talonmiehelle, päinvastoin. Ilmoitus tehdään kaksoiskappaleena, josta toinen jää taloyhtiölle ja toinen postitetaan eteenpäin. Uskon, että se pelaa käytännössä erittäin näppärästi.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

#### Poistoja päiväjärjestyksestä

P u h e m i e s : Päiväjärjestyksestä poistetaan 7) ja 8) asia.

P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.54.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

